

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theodōritu Episkopu Kyru Kai Eyagriu Scholastiku
Ekklesiastikē Istorìa, Eklogai Apo Tōn Istorion
Philostorgiu Kai Theodōru**

Theodoretus <Cyrrhensis>

Mogvntiae, 1679

Henrici Valesii Annotationes In Librum Septimum Historiae Ecclesiasticae
Philostorgii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14162

animo, sed per fraudem ac simulationem, Arim-nensis fidei formula & Aetii condemnationi sub-scripserat, id factum *οικονομίας* specie pratexuisse. Quod quidem Philostorgius supra quoque notavit in libro 4. sub finem, ubi de Aetii depositione lo-quitur: *ὅτι τῶν ἐξ ἐκδοχῶν τῶν μόνων ἐπισκοπημένων τῆς καθαιρέσεως, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν εἰς τὰ μάλιστα πρὸ φρονηματικῶν κωνσταντῶν. τῶν δὲ καὶ πάλιν γράμματα μεταδιδόντων, τῶν ἢ πρὸ ἀπέσιον ἀράξιν οἰκονομίας ῥήματι κατασηματικῶν.* Idem diu postea fecerunt Acephali: Qui cum duas in sectas divisi essent Alexandriz, in Gajanitas & Theodosianos, postea inter se reconciliati unitatem fecere, quam specioso *οικονομίας* titulo pratexebant. Verum adversus hanc Acephalorum unitatem egregium librum scripsit Eulogius Episcopus Alexandrinus, in quo quamnam esset *οικονομία* seu dispensatio Ecclesiastica, & quot ejus species essent, accurate observavit, ut videre est in Bibliotheca Photii cap. 227. Primum igitur notat Eulogius, non omnibus promiscue licere *οικονομία* seu dispensatione uti, sed iis dumtaxat qui ministri sunt ac dispensatores mysteriorum Dei, præsidibus scilicet Ecclesiæ. Deinde notat, nunquam locum esse *οικονομίας* seu dispensationi, nisi salva prorsus atque illibata permanente fidei doctrinâ. His positis, Eulogius triplex distinguit genus *οικονομίας* Ecclesiasticæ. Primum consistit in rebus. Secundum in nominibus ac verbis. Tertium in personis. Hæc Eulogius in supradicto libro fusius persequitur. Ve-

rum Interpres, vir alioqui doctus & de litteris optime meritus, pulcherrimum & utilissimum Tractatum interpretatione sua penitus obsecravit. *οικονομίας* enim *incarnationem* ubique fere interpretatus est; quo nihil fingi potest absurdius. Quod cum ego ante annos triginta & amplius Francisco Florenti, docto inprimis Jurisconsulto indicassem, id ille in suos Juris Canonici commentarios retulit, & Præfationem integram de dispensationibus Ecclesiasticis ex illo Eulogii loco concinnavit: Me à quo illud acceperat, ne nominato quidem.

In Caput IV.

Ζῆλον ὑπερβαλόντων. In Manuscripto codice Bocharti scribitur *ὑπερβαλόντων*. Sed parum refert utro modo scribatur hoc verbum. Vox autem *ζῆλον* procul dubio corrigenda est hoc modo: *πρὸ ἐξῆρσε πέσ ἀτῶ ζῆλον*. Similis error sæpius occurrit in his libris, qui ex eo profluxit, quod veteres, ad scribere solebant ad latus litteræ, non autem subscribere, ut nunc facimus.

In Caput VII.

Ἀπὸ δὲ ἀτίτων. Scribendum est transpositis vocibus, *ἀτίτων ἀπὸ δὲ*, &c.

HENRICI VALESII
ANNOTATIONES
IN LIBRUM SEPTIMUM
HISTORIÆ ECCLESIASTICÆ
PHILOSTORGII.

In Caput I.

Μὴδὲν τῶν μελετωμένων. Codex Bocharti scriptum habet *μεμελετωμένων*. Leges tamen Grammaticæ *μεμελετημένων* dici jubent.

In Caput II.

Γεγραμὸν τὴν ἀλεξανδρείας. Lucas Holstenius in margine sui codicis ad hæc verba id scholium annotavit: *De Presbyterorum Alexandrinorum collegio & prima inter ipsos Episcopi cathedra, ex sancti Hieronymi & Hilarii Diaconi Romani sententia lo-*

quuntur. Sed hanc Holstenii interpretationem probare non possum. Nam *σινδεδειν* hoc loco non Collegium Presbyterorum significat, sed Synodum Episcoporum Ægypti, quos Georgius Alexandriz collegerat. Nam cum Episcopi Synodi Constantinopolitanæ epistolam ad eum scripsissent, qua Aetium quidem anathemate damnarent; reliquos vero Aetii sectatores, qui plurimi erant in Ægypto, à communione Ecclesiæ submoverant, indulto eis sex mensium spatio ad resipiscendum: Georgius acceptis his litteris Concilium Episcoporum Ægypti congregavit, in quo cunctos Aetii sectatores damnationi ejusdem subscribere compulit, ut hoc loco docet Philostorgius. *ἡμοδοξίας* igitur hic intelligere debemus Aetianos, Serram videlicet, Stephanum & Heliodorum, Episcopos Libyæ, de quibus paulo post

post loquitur Philostorgius. τὸ μὲν ὁρὸν τὸν κατὰ ἄντιον vocat epistolam Synodi Constantinopolitanae, quam refert Theodorus in cap. 28. lib. 2. Historiæ Ecclesiasticæ.

In Caput III.

Τερπνότιος τι παρέχεν. Scribe meo periculo τερπνότιος τι παρέχεν τοῖς φοιτήσι διαμα.

Pag. 503.

κατασπασμένοι ἐπὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς διακοινοῦ. Magis probo scripturam codicis Bochartiani, in quo ita legitur: τὸν ἡ ἀνδραγαθὰ μετασπασμένοι, &c. Atque ita quoque scribitur apud Nicephorum in libro 10. cap. 30. De Ecclesiæ Diaconico multa hic erudite observat Jacobus Gothofredus, id esse, quod Latini olim Secretarium vocabant, nos Sacristiam dicimus; ubi vasa ac vestimenta sacra aservantur. Sed quod negat Diaconicum esse partem Ecclesiæ, in eo graviter fallitur. Verebatur scilicet Gothofredus, ne si Diaconicum pars Ecclesiæ esset, Christiani statuas atque imagines Christi olim in Ecclesiis habuisse viderentur. De Diaconico loquitur Joannes Moschus in Prato capite 25. εἰς ἅλθεν ἐν τῷ διακονικῷ κλῆρον ἐκ τῶν ἱερῶν ἐπιπροσώπων. Interpres vertit: Ingressus est sacrarium ployans, corruique in faciem suam.

αὐτὸ ἡ τῶτο. Scribendum est αὐτὸ ἡ τῶτο supple τριμῶντις. Paulo post etiam scribendum ἔ τὸ μὲν ἰσοῦντις, &c.

Διασπασμένοι. Scribendum est procul dubio διασπασμένοι. Verum in codice Bocharti longe aliter scribitur hic locus, hoc scilicet modo: ἐ τὸ μὲν ἡδονῆς ἐπιφοιτῶν τὸ τὸσπ τὸ εἰδῶ τερπνοσομῶντις τὴν ἀπὸ τὸ ἀρχιτυποῦ πῶθεν ἐπιδρακτικῶν. Quam quidem lectionem verissimam esse existimo. τὸ ἀδῶ τερπνοσομῶντις. Id est, marginem illam observavit. Certè Philostorgius σεβασμὸν quidem & προσκύνειαν statuis & imaginibus nequaquam adhibendam esse affirmat: Διασπασίαν. Vero, id est, observantiam non denegat. Nam paulò antedixit de hac statuâ. τὸν ἡ ἀνδραγαθὰ μετασπασμένοι, ἐν τῷ διακονικῷ τὰ σπῆροντα ἰδιωτῶν. Hæc porro observantia in eo consistebat, ut statua quam maxime niteret, nec pulvere aut sordibus aut rubigine impleretur. In Manuscripto quoque Scoriacensi legitur ἰσιδρακτικῶν, non ut Gothofredus edidit ἐπιδρακτικῶν.

τὸς ἐκκλησιαστικῶν. Scribendum est procul dubio τὸ ἐκκλησιαστικῶν, ut legitur in codice Bochartiano, & apud Nicephorum. Phrasis est Philostorgii, qua usus est paulo ante in cap. 2. hujus libri. Paulo post ex iisdem codicibus emendavi ἐκκλησιαστικῶν.

ἔ τὸ μὲν. In Manuscripto codice Samuelis Bocharti scriptum inveni ἐ τὸ μὲν. Et statim pro verbo μάσασου quod nauci est, idem codex scriptum habet Θεαλασσαιῶν optime procul dubio: Quemadmodum etiam conjecebam, antequam codicem illum nactus essem.

τῶν ταυτῶν ἰδιωτῶν. Codex Bocharti scriptum habet τῶν ταυτῶν ἰδιωτῶν.

In Caput IV.

Ἐχαιρετὶς ἔ τῆς μίης. Quod in Annotationibus ad Pag. 504. Evagrium observavi, in veteribus libris sæpe ἔ positum esse pro ὄς, idem quoque in Philostorgii libris erratum deprehendi. Lego igitur hoc loco ἔχαιρεν ὄς τῆς μίης ἐπὶ τοῖς θρακτικῶν δυσκλείας, &c. Paulo post scribendum est χερσιανῶν πολιτοκρομῶντων, quod miror à Gothofredo animadvertum non fuisse.

τὸς ἐν ἀντιῶν ἐκκλησιαστικῶν. Scribendum est procul dubio ἐκ ἀντιῶν.

In Caput VI.

Ἀπὸ καιρατόπων. De hac urbe Holstenius ad oram sui codicis hæc annotavit. Scribo καιρατόπων. Hoc enim verum nomen in nummis ipsorum aliisque melioribus libris legitur. Idem ante Holstenium notaverat Ortelius in thesauro.

Ἐξ ἐνατίρας λιβύης. Dux erant Libya in Ægypto. Altera Pentapolis; altera sicior Libya appellata, ut docet Ammianus Marcellinus in libro 22. Et Seras quidem Episcopus fuit Paretonii sicioris Libya. Heliodorus vero Episcopus Sozuzæ Pentapolis Libya, ut legitur in subscriptione Synodi Seleucensis apud Epiphanium in hæresi 73.

Χερσιανῶν τῶν ἀκτιῶν. De Actii Episcopatu illustre extat testimonium in epistola 31. Imperatoris Juliani, quæ inscripta est ad Actium Episcopum. Nondum tamen Actius ad Episcopatum promotus fuerat tunc, cum Julianus epistolam illam ad eum scripsit. Factus est enim Episcopus, postquam ab exilio revocatus fuisset, ut testatur Philostorgius, & Epiphanius in hæresi Anomæorum. Porro cujusnam urbis Episcopus factus fuerit Actius, obscurum est, nec ab ullo proditum quod sciam.

Ἰσοῦ τῶν μελλόντων χειροτονεῖσθαι. Non dubito quin scribendum sit Ἰσοῦ τῶν, &c. Libentius etiam legerim προσκομίζεσθαι. Neque enim audiendus est Gothofredus, qui hunc locum ita vertit: Eudoxio calculum iis qui ordinandi erant sarpis Aetianis præcunte.

μὲν ἰσὺ τῶν ἀπὸ σέρβαν. Assentior Holstenio, qui ad marginem sui codicis annotavit legendum sibi videri τοῖς ἀπὸ σέρβαν, &c. Ita certè flagitant leges Grammaticæ. Paulo post ubi legitur ἔ τὸ μὲν ἰσασίαν τῶν ἐποχῶν φανῶν, melius scriberetur τῶν ἰσασίαν τῶν.

τὸς τῶν ἐποχῶν φανῶν. In Manuscripto codice Bocharti legitur, τὸν τῶν, rectius ut opinor.

In Caput VII.

Κατὰ τὸ δὶλνὸν. Circa vesperam, vertit Gothofredus, secutus interpretationem Joannis Langi qui in libro undecimo Nicephori ubi hic Philostorgii locus describitur, ita verterat. Ego

Ego verò circa meridiem vertere malui. Id enim significat Græca vox, ut testatur Suidas in δείλη, quæ utrumque tempus denotat, tam meridianum quàm vespertinum. Verum ex iis quæ subjicit Philostorgius, satis apparet meridianum tempus hic intelligi.

σημείων. Sic etiam in codice Bochartiano scriptum inveni. Lex tamen Grammatica scribi jubet σημείωαι.

In Caput VIII.

αὐτῷ καὶ δριῦματι. Hunc locum restitui ex Manuscripto codice Samuelis Bocharti, in quo ita scribitur, αὐτῷ καὶ δριῦματι. In eodem codice scriptum inveni γνώμῳ ἰμπροσίν, non ἐμπροσίν, ut edidit Gothofredus.

Pag. 506. τὸν ἐπίσκοπον πρῶτα μὲν. Ante hæc verba ponenda est finalis distinctio. Deinde supplenda est conjunctio hoc modo, τὸν ἢ ἐπίσκοπον, &c. ut hæc respondeant superioribus.

In Caput X.

Pag. 507. τὰ αἵματ' ἐπιλείποντ'. In codice Samuelis Bocharti legitur ἐπιλείψαντ' καὶ τὸ ψυχρὸ ἀπέβαλε.

ἰπομάδῳ ἐκείτῳ. Hunc locum correxi ex Manuscripto codice Samuelis Bocharti, & ex libro decimo Nicephori capite 29. qui disertè scriptum habent ἐπιλείψαντ'. Repudianda est igitur conjectura Luca Holstæni, qui ad oram sui codicis annotavit scribendum omnino esse ἰπομάδῳ, quæ lectio ferri nullo modo potest.

μικρὸν ἢ ὑπορραϊσας. Pessime Gothofredus hunc locum vertit hoc modo: Paulatim vero diffluens. Longe melius Joannes Langus hæc verba interpretatus est in capite 29. libri 10. Historiæ Nicephori, ubi eadem verba leguntur ex Philostorgio desumpta, μικρὸν ἢ πείως ὑπορραϊσας, & valetudine paululum recuperata, &c. Harpocration in Lexico, ραϊσας, inquit, ἀπὸ τῆς ῥαϊσῆς ἔχων ἐκ τῆς νόσου. Δημοσθένος φιλιππηκούς. Locus Demosthenis, quem indicat Harpocration, extat in prima Olynthiaca ubi de Philippo Macedone ita scribit; ἠσθένεσσε πάλιν

Ἀ ραϊσας ἢ ἐπὶ τὸ βαθυμὲν ἀπέκλινε. Ad quem locum Ulpianus notat verbum ραϊσας non significare ὑγιάντας, sed idem esse quod κρηότερον ἔχων, id est, commodius se habens. Eustathius ad librum 4. Odysseæ pag. 1509. λέγεται ἢ, inquit, ἐξ ἡμῶν ἢ ἐκ νόσου ὑγιῆς ἐξ βαίσειν τὸ δὲ νόσον ἀνασφάλλειν.

In Caput XI.

Πρόφασιν ἔχουσι. Leges Grammaticæ postulant ut scribamus ἀρέφασιν ἔχον, vel ἔξον. Subauditur enim ἰεραίων ἴθνη. Potest etiam scribi, ἀρέφασιν ἔχουσι, eamque scripturam magis probo.

In Caput XIV.

Ἄπορ' ἰω. Scribendum est procul dubio ἀπορ' ἰω. νεκρὸν ἐξ ἀθιγῆ. Ex codice Bocharti emenda. Pag. 509. Vi, ἐξ ἀθιγῆ. μάτῳ ἐκείνης πρὸς τὸν ἰεροδομῶν ποιῆσαι. Scribendum videtur ποιῆσαι.

In Caput XV.

Ἡδὴ ἀπίστ'. In codice Manuscripto Samuelis Bocharti, ad vocem ἀπίστ' Alteriscus notatus est, & ad marginem adscripta sunt hæc verba; locus non sanus. Deinde emendationes aliquæ apponuntur adeo infelices, ut eas conjector ipse deleverit. Ego vero antequam codicem illum nactus essem, hunc locum ita emendaveram: γέρον δὲ τις τῶν πρὸς πύργου τῆς στρατείας ἀφειμένω ἦδ', ἀπίστ' ἠμύργεται ἢ ἀπὸ ἀπείτου.

τὸ δὲ περιττὸν ἀπλάυνει. Rectius in codice Samuelis Bocharti scribitur hic locus in hunc modum: τὸ ἢ περιττὸν ἀπλάυνει κατ' αὐτῶν, &c. quod quidem miror ab Holstænio animadvertum non fuisse. Paulò post ubi legitur ἀλάττει τὸ αὐτὸ ἐξ ἰχθῶν, idem codex scriptum habet ἐξ ἰχθῶν. Atque ita fere codex Scoriacensis. Ego tamen scribendum puto ἰχθῶν, id est, in lumbis. Ita glossæ veteres exponunt ἰχθῶν lumbi.